

Завадських Г.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки і бізнесу,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-432-3-2>

ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Окупанти завдали серйозного удару по всіх секторах економіки нашої країни. Виробництво ключових товарів, особливо тих, що складають основу експортного потенціалу України, знижується. Крім того, порти залишаються заблокованими, а транспортна, логістична, соціальна, маркетингова та інженерна інфраструктура на регіональному рівні зазнає руйнувань. Через масовий виїзд робочої сили за кордон і часткове переселення до західних областей країни сотні тисяч, а можливо й мільйони людей тимчасово не беруть участі в економічній діяльності. В цих умовах важливо зберегти економічну стабільність України і прагнути якнайшвидшого відновлення довоєнного рівня розвитку.

Післявоєнне відновлення економіки України є критично важливим, але водночас складним завданням, що вимагає вирішення ключових питань та подолання численних викликів:

Основні завдання:

1. Відновлення інфраструктури. Відбудова зруйнованих доріг, мостів, залізничних шляхів, енергетичних об'єктів, заводів, лікарень, шкіл та житлових будинків. Залучення сучасних технологій та інвестицій для створення більш стійкої та ефективної інфраструктури [2].

2. Підтримка та розвиток бізнесу. Відновлення малого та середнього бізнесу, що зазнали руйнувань або втратили активи під час війни. Створення умов для стимулювання інвестицій, зниження податкового тиску та забезпечення доступу до фінансових ресурсів для бізнесу.

3. Залучення іноземних інвестицій. Створення привабливого інвестиційного клімату через прозорі правові норми, боротьбу з корупцією та гарантування захисту інвестицій. Партнерство з міжнародними фінансовими інституціями (МВФ, Світовий банк, ЄБРР тощо) для отримання кредитів та грантів [4].

4. Реформи для стійкого розвитку. Проведення структурних економічних реформ, спрямованих на покращення функціонування судової системи, антикорупційних заходів та управління державними фінансами. Диверсифікація економіки, розвиток нових секторів, таких як ІТ, зелена енергетика, агротехнології.

5. Реінтеграція звільнених територій. Відбудова економічної активності на територіях, що були під окупацією, забезпечення роботи місцевих органів влади та інтеграція в загальнодержавну економічну систему. Підтримка підприємців на цих територіях та забезпечення робочими місцями місцевого населення.

6. Відбудова людського капіталу. Повернення та реінтеграція біженців та внутрішньо переміщених осіб в економіку, надання підтримки для професійної перекваліфікації. Інвестиції в освіту та охорону здоров'я для розвитку кваліфікованих кадрів [5].

Основні виклики:

1. Фінансові обмеження. Недостатність фінансових ресурсів через втрати економіки під час війни та необхідність погашення міжнародних боргів.

2. Проблеми безпеки. Поки триває війна або залишається загроза нових агресивних дій, це може стримувати як внутрішні, так і іноземні інвестиції та відновлення вразливих територій.

3. Корупція та недостатні реформи. Існує ризик збереження старих проблем з корупцією, що може перешкоджати ефективній відбудові.

4. Еміграція та втрати робочої сили. Велика кількість кваліфікованих робітників виїхала за кордон, що призводить до дефіциту кадрів на ринку праці.

5. Реінтеграція економіки. Складний процес реінтеграції окупованих територій в економічну систему, що включає відновлення зв'язків між підприємствами, відбудову виробництва і логістики.

6. Глобальні економічні виклики. Війна вплинула на глобальні ринки, включно з енергетичним, що створює додатковий тиск на відновлення економіки.

Післявоєнне відновлення української економіки вимагатиме значних ресурсів, стратегічних реформ та широкої міжнародної підтримки. Але одночасно це також відкриває можливості для створення більш сучасної та конкурентоспроможної економіки.

Література:

1. Ареф'єва О.В., Антоненко К.В. Аналіз наслідків війни для економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 98–102.

2. Грушко В. Економіка в умовах війни та повоєнний економічний розвиток. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2024. № 1(73). С. 47–53. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-47-53>

3. Ємець В.В. Економічний розвиток у повоєнний період в Україні: регіональний та місцевий аспекти. *Економіка та держава*. 2022. № 5. С. 68–72. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.5.68>

4. Завадських Г.М., Тебенко В.М. Перспективи інноваційного розвитку Запорізької області. *Регіональна економіка та управління*. 2021. № 4 (34). С. 33–39.

5. Хмарська І., Кучерява К., Клімова І. Особливості післявоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2022. № (42). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31>